

UZASADNIENIE
DO UCHWAŁY NR LX/400/2024
RADY GMINY NOWE MIASTO NAD WARTĄ
Z DNIA 25 STYCZNIA 2024 ROKU

w sprawie rozpatrzenia petycji

Petycją z dnia 03 listopada 2023 roku skierowaną do Rady Gminy wnioskodawca wnosil o przyjęcia przez Radę Gminy uchwały:

- 1) promującej korzystanie z odnawialnych źródeł energii, traktując priorytetowo wykorzystanie energii geotermalnej w celu zapewnienia bezpieczeństwa mieszkańców,
- 2) zabraniającej wykorzystywania górotworów pod powierzchnią gminy do magazynowania stężonego CO₂ wraz z domieszkami (spalin), w celu wykorzystania energii geotermalnej obecnie i w przyszłości przez kolejne pokolenia.

Komisja Skarg Wniosków i Petycji, na posiedzeniu w dniu 14 listopada 2023 r., przeprowadziła analizę wyżej wymienionej petycji uznając, że petycja nie zasługuje na uwzględnienie.

Należy podkreślić, że jako samorząd lokalny zawsze przywiązujemy dużą wagę do kwestii zrównoważonego rozwoju i dbałości o środowisko naturalne. W tym kontekście podjęliśmy szereg działań mających na celu zminimalizowanie wpływu naszej gminy na środowisko oraz promowanie alternatywnych źródeł energii np. poprzez termomodernizację gminnych budynków czy wykorzystanie energii LED i energii solarnej. Gmina Nowe Miasto w dążeniu do zapewnienia bezpieczeństwa energetycznego swoich mieszkańców promuje korzystanie z odnawialnych źródeł energii. Jeżeli chodzi o możliwości wykorzystania energii geotermalnej obecnie nie przewiduje się jednak podjęcia dodatkowej uchwały w tym zakresie.

Odnoszą się natomiast do możliwości podziemnego składowania dwutlenku węgla wskazuje się, że nie jest to nowym rozwiązaniem wprowadzonym obecnie do ustawy - Prawo geologiczne i górnicze. Rozwiązanie to funkcjonuje w polskim systemie prawnym już od 2013 r. - w związku z implementacją Dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/31/WE z 23 kwietnia 2009 r. w sprawie geologicznego składowania dwutlenku węgla oraz zmieniającej dyrektywę Rady 85/337/EWG, dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2000/60/WE, 2001/80/WE, 2004/35/WE, 2006/12/WE, 2008/1/WE i rozporządzenie (WE) nr 1013/2006. W związku ze zmianą [ustawy](#) z dnia 16.06.2023 r. o zmianie ustawy - Prawo geologiczne i górnicze oraz niektórych innych ustaw - dalej u.z.p.g. gmina nie ma możliwości podjęcia uchwały w sprawie zakazu wykorzystania górotworów pod powierzchnią gminy dla magazynowania sprężonego CO₂ wraz z domieszkami. Wynika to wprost ze zmienionych [art. 95](#) i [96](#) ustawy z 9.06.2011 r. Prawo geologiczne i górnicze - dalej pr.geol. Nowelizacja pr.geol., wprowadziła do słowniczka ustawowego definicję pojęcia "złoże strategiczne", zgodnie z którym to złoże kopaliny, które ze względu na jego znaczenie dla gospodarki lub bezpieczeństwa kraju podlega szczególnej ochronie prawnej ([art. 6 pkt 19a](#) pr.geol.). Uzyskanie statusu złoża strategicznego następuje w odrębnym postępowaniu, wszczynanym po wydaniu

decyzji o zatwierdzeniu dokumentacji geologicznej lub dodatku do dokumentacji geologicznej – dla złóż kopalin, których dokumentacje/ dodatki do dokumentacji będą zatwierdzane po dniu wejścia w życie u.z.p.g. lub dla których wnioski o zatwierdzenie zostały złożone przed dniem wejścia w życie u.z.p.g., ale postępowanie zatwierdzające w chwili wejścia w życie ustawy jest jeszcze w toku.

Nowelizacja zmieniła również przepisy [art. 95](#) i [96](#) pr.geol. regulujące procedurę ujawniania przez jednostki samorządu terytorialnego złóż kopalin, wód podziemnych, kompleksów podziemnego składowania dwutlenku węgla oraz obszarów udokumentowanych bezzbiornikowych magazynów substancji w dokumentach planistycznych. Konsekwencją nadania uprawnienia centralnym organom geologicznym w zakresie procedury ustalania statusu złoża strategicznego jest wyłączenie obszaru, na którym występują złoża o strategicznym działaniu, jest ich "wyjęcie" spod jurysdykcji władz samorządowych. Ponadto, przepisy de facto zakazują zabudowy nad złożami, które zostaną uznane za strategiczne.

Procedura wydania ww. decyzji nie przewiduje żadnych środków odwoławczych. Oznacza to, że rada gminy nie może podjąć uchwały w sprawie zakazu wykorzystania górotworów pod powierzchnią gminy dla magazynowania sprężonego CO₂.

W tym miejscu organ wskazuje na Rozstrzygnięcie Nadzorcze Nr NPII.4131.1.1115.2023 Wojewody Śląskiego z dnia 24 listopada 2023 r. stwierdzające nieważność uchwały Nr 760/2023 Rady Miasta Siemianowic Śląskich z dnia 26 października 2023 r. w sprawie wyrażenia sprzeciwu Rady Miasta Siemianowic Śląskich w przedmiocie ustawy z dnia 16 czerwca 2023 r. o zmianie ustawy - Prawo geologiczne i górnicze oraz niektórych innych ustaw, dopuszczającego możliwość wykorzystania górotworów pod powierzchnią gminy dla magazynowania sprężonego CO₂ wraz z domieszkami. W uzasadnieniu tym wskazano:

„Zastrzeżenia organu nadzoru wzbudza również treść § 2 uchwały: Rada Miasta nie wyraża zgody na wykorzystanie górotworu pod powierzchnią Miasta Siemianowice Śląskie dla magazynowania sprężonego CO₂ wraz z domieszkami. Jak wyżej wskazano, na podstawie art. 18 ust. 1 ustawy o samorządzie gminnym Rada może podejmować uchwały zawierające opinie, stanowiska, oświadczenia, czy apele, a więc uchwały o charakterze niewładczym, niewywołujące żadnych skutków prawnych. Jednakże ww. przepis nie może stanowić podstawy dla Rady Miasta do formułowania zakazu podjęcia działania przez instytucje państwowe. O ile zatem Rada może wyrazić niewładcze stanowisko dotyczące sprzeciwu wobec określonych zmian w prawie (§ 1 i § 3 uchwały), to już § 2 uchwały, w którym Rada nie wyraża zgody na wykorzystanie górotworu pod powierzchnią Miasta Siemianowice Śląskie dla magazynowania sprężonego CO₂ wraz z domieszkami, stanowi przekroczenie jej kompetencji. Jak to już wyżej zaznaczono, w ocenie organu nadzoru, na dzień podjęcia uchwały, nie istniał żaden przepis prawa, który zawierałby upoważnienie dla organu stanowiącego jednostki samorządu terytorialnego do podjęcia uchwały rozstrzygającej o wykorzystaniu górotworów pod powierzchnią gminy dla magazynowania sprężonego CO₂ wraz z domieszkami. Zatem mocą § 2 uchwały Rada uregulowała sprawy nie należące w jej ustawowych kompetencjach, wobec czego takim działaniem naruszyła określoną w art. 7 Konstytucji RP zasadę legalizmu. Zasada ta

wymaga, by akt podjęty przez dany organ - w tym wypadku uchwała Rady Gminy - odpowiadała wymogom legalności. Rada musi więc posiadać ustawowo określoną kompetencję do działania w danym zakresie, a jej treść musi być zgodna z odpowiednimi normami prawa materialnego zawartego w ustawie. Przepis art. 91 ust. 1 ustawy o samorządzie gminnym stanowi, iż uchwała lub zarządzenie organu gminy sprzeczne z prawem są nieważne."

Rada Gminy nie ma kompetencji do wydania uchwały zabraniającej wykorzystania górotworów pod powierzchnią gminy.

Z uwagi na powyższe należało pozostawić petycję bez rozpoznania.